

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa pe localitate, 26 ianuarie 2013

Clasa a X-a

BAREM

Subiectul I (12 puncte)

- Prezentarea nuanțată, argumentată a două trăsături ale prozei narative, existente în cele două fragmente citate: 10 p.;
 - Prezentarea ezitantă a două trăsături ale prozei narative, existente în cele două fragmente citate: 6 p.;
 - Încercarea de prezentare, divagații: 2 p.
- Respectarea limitei de spațiu: 2 p.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

1. Prezentarea comparativă a două modalități de realizare a epicului în cele două texte (*prezentarea detaliată și nuanțată, prin abordare comparativă: 12 p.; prezentarea ezitantă, realizată prin abordare comparativă: 6 p.; prezentare schematică, fără abordare comparativă: 4 p.; încercarea de prezentare, tendința de a povesti: 2 p.*) **12 puncte**

2. Analiza comparativă a modului în care se realizează dimensiunea spațio-temporală în cele două texte citate (*analiza comparativă, în manieră nuanțată, cu exemple 12 p.; reliefaarea ezitantă, cu exemple: 6 p.; prezentare schematică, fără exemple: 4 p.; încercarea de prezentare: 2 p.*) **12 puncte**

3. Exprimarea unei opinii argumentate despre rolul incipitului în basm (*exprimarea unei opinii și susținerea argumentată prin exemplificări, explicații, comparații etc.: 12 p.; susținerea fără exemplificări, explicații, comparații etc.: 4 p.; încercarea de argumentare, improvizații: 2 p.*) **12 puncte**

Subiectul al III-lea (36 de puncte)

1. Formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la tema propusă (*formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă; logica ideilor/a premiselor demersului; enunțarea clară a problematicii eseului; capacitatea de sinteză și de abstractizare: 6 p.; încercare de formulare a tezei/a punctului de vedere cu privire la temă; imperfecțiuni în enunțarea problematicii eseului; încercări de sinteză și de abstractizare: 3 p.; încercarea de formulare a unui punct de vedere, dar nerelevant în raport cu tema propusă: 1 p.*) **6 puncte**

2. Formularea și dezvoltarea a patru argumente în sprijinul ideii enunțate în premisă, ilustrate prin exemplificări din textele suport și din experiența de lectură (*formularea corectă/nuanțată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele suport și din experiența de lectură; demers logic/ corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă: câte 6 p. pentru fiecare argument (6 p. + 6 p. + 6 p. + 6 p.): 24 p.; formularea parțial corectă/ adecvată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele suport și din experiența culturală; corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare incompletă: câte 3 p. pentru fiecare argument (3 p. + 3 p. + 3 p. + 3 p.): 12 p.; încercare de formulare a argumentelor și de susținere a acestora, prin referire la textele suport și din experiența culturală: câte 1 p. (1 p. + 1 p. + 1 p. + 1 p.): 4 p.*) **24 de puncte**

3. Concluzia/sinteza: concluzie logic impusă de argumentele formulate; viabilitatea demersului argumentativ; capacitate de sinteză și de persuasiune: 6 p.; încercare de formulare a concluziei: 1 p. **6 puncte**

Redactare – 26 de puncte (Punctele pentru redactare se acordă numai dacă lucrarea – toate cele 3 subiecte – se încadrează în limita minimă de spațiu precizată.)

Organizarea ideilor în scris. (*Text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei componente – Introducere/ ipoteză, cuprins/ argumentație, încheiere/ concluzie; construcția paragrafelor subliniază ideile; succesiune logică a ideilor: 4 p.; părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există echilibru între ele; ideile sunt, în general, evidențiate prin paragrafe: 2 p.; plan vag de structurare a textului; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată prin paragrafe: 1 p.*) **4 puncte**

Utilizarea limbii literare. (*Stil și vocabular adecvate conținuturilor eseului; claritatea enunțului; varietatea lexicului; sintaxă adecvată: 4 p.; stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor: 2 p.; vocabular restrâns, monotonic sau vocabular prețios, folosirea excesivă a neologismelor, folosirea jargonului critic fără justificare: 1 p.*) **4 puncte**

Abilități de analiză, de interpretare și de argumentare. (*Relația adecvată idee-argument; argumente convingătoare, personale; abilități de a formula judecăți de valoare, abilități de interpretare: 6 p.; încercarea de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar rezultat neconvingător, inserarea unor citate critice etc. nerelevante, necomentate: 3 p.; afirmații nesusținute prin argumente; idei irelevante, schematism, inserarea citatelor nerelevante, necomentate: 1 p.*) **6 puncte**

Notă! Inserarea de citate critice etc., necomentate, nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.

Ortografia. (0-1 erori: 3 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**

Punctuația. (0-1 erori: 3 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**

Așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea (1 p. + 1 p.) **2 puncte**

Încadrarea fiecărui eseu în limita maximă de spațiu indicată: (2 p. + 2 p.) **4 puncte**

NOTĂ: Nu se acordă fracțiuni de punct.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total 120 de puncte.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa pe localitate, 26 ianuarie 2013

Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Nu se permit mottourile.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte.

Citește cu atenție următoarele fragmente de text:

A.

„Cam pe la începutul vremilor, până unde praștia minții nu azvârle, se povestește, așa, ca din scorneală, că omul era croit din alte foarfeci și cioplit din altă bardă.

Tot cu mâini și cu picioare era și pe-atunci, tot cu ochi și cu urechi, tot cu nasul deasupra gurii și cu călcâiele la spate, dar de învârtea copacul smuls din rădăcină și mi-ți izbea la mir leii pustiilor, dihăniile cădeau tumba, cu labele în sus, marghiolindu-se a moarte.

Apele curgeau la vale și munții se ridicau în sus. Nu se pomeneau flori pe cer și stele pe pământ – ca pe la pârđalnicii noștri de stihari –, dar multe nu erau așa după cum sunt. Împărații de mureau în luptă de buzdușan, bine, iar de nu, li se uitau de zile. Numai dacă barba le mătura țărâna la nouă coși în urmă, chemau pe unul din feciori, pe cel mai viteaz și mai cu minte, și-l dăruiau naframa, inelul, paloșul, stema și gonaciul, ca să poată împărăți și război în locul lor. Apărarea și dreptatea atârnav de tăișul paloșului. Cu mintea cântăreau și hotărau, iar cu paloșul împărțeau. Și spun unii că pe atunci mergea mai bine cu minte dreaptă și fără de legi, decât, ca în zilele noastre, cu legi drepte și cu minte strâmbă.

Pe-așa vremuri se zice că ar fi văcut împăratul cu stema ruptă din soare, în cel mai frumos palat de cleștar și peste cel mai înțelept și mai viteaz norod. [...]

Într-o sfântă de vineri, cam pe la chindii, numai ce i se păru că stema din cununa împărătească se umflă și crește, crește, ba cât oul de găscă, ba cât un boșar, și-i îndoi grumajii, și-l plecă la pământ. Înfricoșat, împăratul se luptă ce se luptă cu namila de diamant, iar la urma urmei căzu cu fața în jos, podidindu-l un plâns de foc. [...]

Împăratul, de ochii neamurilor ș-ai norodului, curmându-și plânsul, mulțumi tuturora și, furișând sfios ochii în sus, văzu că stema nu e nici mai mare, nici mai mică de cum trebuia să fie.

Se potoli și făcu semn ca toți să plece, își sărută părintește copilele și opri lângă dânsul pe sora lui cea mai mare, care era și cea mai înțeleaptă, și-i zise încet, că zidurile de-ar fi auzit, nu l-ar fi auzit:

— Surioară, surioară, lipește urechea ta de inima mea, și ce-i auzi auzit să rămâie... Pe mine m-a ajuns grea bătrânețe, că uneori stema din frunte crește, crește, se-ntunecă, și de ce se întunecă, e mai grea, până ce mă culcă la pământ. [...]

— Ei, Doamne, și d-ta, îi răspunse soră-sa, mângâindu-l ca pe-un copil speriat, eu văd că stema e cum era, și tot la locul ei. [...]

— Tatăl meu, urmă împăratul, mi-a zis: „Fătul meu, în cal îți las goana voinicului, în inima ta vitejia, în paloș biruința, iar la temelia «palatului de cleștar», odihna norodului tău. Acolo zac, la umbră, ferecate, patimile mari și mici, care fac pe om fericit și nefericit. Ia seama, fătul meu, că de le-i slobozi, ai să-ți vezi supușii pe unii în desfătări, iar pe alții în ahtieri. Ține aste patru chei, și să nu cobori în cele patru încuieri de sub talpa palatului decât atunci când îți-o pieri o rază din frunte și mărirea și-o îndoi grumajii.”

(Barbu Ștefănescu Delavrancea, *Palatul de cleștar*)

B.

„În vremea veche, pe când oamenii, cum sunt ei azi, nu erau decât în germenii viitorului, pe când Dumnezeu călca încă cu picioarele sale sfinte pietroasele pustii ale pământului, – în vremea veche trăia un împărat întunecat și gânditor ca miază-noaptea și avea o împărăteasă tânără și zâmbitoare ca miezul luminos al zilei.

Cincizeci de ani de când împăratul purta război c-un vecin al lui. Murise vecinul și lăsase de moștenire fiilor și nepoților ura și vrajba de sânge. Cincizeci de ani, și numai împăratul trăia singur, ca un leu îmbătrânit, slăbit de lupte și suferințe – împărat, ce-n viața lui nu răsese niciodată, care nu zâmbea nici la cântecul nevinovat al copilului, nici la surâsul plin de amor al soției lui tinere, nici la poveștile bătrâne și glumețe a ostașilor înălbiți în bătălie și nevoi. Se simțea slab, se simțea murind și n-avea cui să lese moștenirea urii lui. Trist se scula din patul împărătesc, de lângă împărăteasa tânără – pat aurit, însă pustiu și nebinecuvântat, – trist mergea la război cu inima neîmblânzită, – și împărăteasa sa, rămasă singură, plângea cu lacrimi de văduvie singurătatea ei. Părul ei cel galben ca aurul cel mai frumos cădea pe sânii ei albi și rotunzi, – și din ochii ei albaștri și mari curgeau șiroaie de mărgăritare apoase pe o față mai albă ca argintul crinului. Lungi cearcăne vinete se trăgeau împrejurul ochilor, și vine albastre se trăgeau pe fața ei albă ca o marmură vie.

Sculată din patul ei, ea se aruncă pe treptele de piatră a unei bolte în zid, în care veghea, deasupra unei candelă fumegânde, icoana îmbrăcată în argint a Maicii durerilor. Înduplecată de rugăciunile împărătesei îngenunchiate, pleoapele icoanei reci se umeziră și o lacrimă curse din ochiul cel negru al mamei lui Dumnezeu. Împărăteasa se ridică în toată măriștea ei statură, atinse cu buza ei seacă lacrima cea rece și o supse în adâncul sufletului său. Din momentul acela ea purcese îngreunată.

Trecu o lună, trecură două, trecură nouă, și împărăteasa făcu un fecior alb ca spuma laptelui, cu părul bălai ca razele lunii.

Împăratul surâse, soarele surâse și el în înfocata lui împărăție, chiar stătu pe loc, încât trei zile n-a fost noapte, ci numai senin și veselie, – vinul curgea din butii sparte și chiotele despicau bolta cerului.

Și-i puse mama numele: Făt-Frumos din lacrimă. Și crescă și se făcu mare ca brazii codrilor. Creștea într-o lună cât alții într-un an.

Când era destul de mare, puse să-i facă un buzdugan de fier, îl aruncă în sus de despică bolta cerului, îl prinse pe degetul cel mic și buzduganul se rupse-n două. Atunci puse să-i facă altul mai greu – îl aruncă în sus aproape de palatul de nori al lunii; căzând din nori, nu se rupse de degetul voinicului.”

(Mihai Eminescu, *Făt-Frumos din lacrimă*)

Subiectul I (12 puncte)

Prezintă, într-un text de 8-12 rânduri, două trăsături ale prozei narative, existente în ambele texte suport.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Redactează un eseu structurat, de 2-3 pagini, în care să prezinți comparativ incipiturile celor două fragmente citate.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- modalități de realizare a epicului;
- analiza comparativă a modului în care se realizează dimensiunea spațio-temporală;
- exprimarea unei opinii argumentate despre rolul incipitului în basm.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul lucrării este la alegere.

Subiectul al III-lea (36 de puncte)

Scrie un eseu, de 2-3 pagini, în care să evidențiezi caracterul complex al basmului, ca specie literară, valorificând informații din fragmentele citate, dar și din experiența ta culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 4 argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare (26 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 4 pagini.

Pentru **redactarea** întregii lucrări vei primi **26 de puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 4 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 4 puncte; *ortografia* – 3 puncte; *punctuația* – 3 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte, încadrarea în limita maximă de spațiu indicată – 4 puncte).

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu.